

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— szeptember 9.

Addig utazik és utazik, folyton le és fel Fejérvári báró, míg egyszer csak annyit mondanak a nagy utazónak, hogy:
— Fel is ut, alá is ut!

A „Budapesti Hirlap“ a következő intelemmel kíván kedveskedni a hazátlan Jakobányizmusmal kacérkodó hatalomnak: „Ale a koalíció-val! jelszavából hamar lesz: le az urakkal! ... le a vagyonos osztályiakkal! ... le a papokkal! le a zsidókkal!“ Azt hisszük, hogy a nagy lap aggodalma ezuttal teljesen jogos. Azt hisszük, hogy a hazátlan vallástalanság felkapja az urak, a vagyonosok és a papok ellen intézett jelszavukat, hiszen eddig is megtette, hanem hogy a zsidók letevésével toldaná meg jelszavainak gyűjteményét, abban már tisztelettel kételkedünk! Azon egyszerű okból, mert Izrael, Weltmann, Goldner, és Grossmann uraktól ekkora önmegtartóztatást nem tételezünk fel. A földharcok ellen törnek, a börze azonban nevént virág az ő szemünkben. Ne is igen festegessük falra az ördögöt, elég annyit veszedelmes jelszó, a mennyivel már is rendelkezünk Bokányi ur kegyéből.

Kristóffy: Tisztelt Bokányi, Weltmann, Grossmann, Kardos és a többi urak, nagyon szívesen venném, ha lekötelnének a becses arcképekkel...

Jakobányiék: Hogyan? Hát megint visszatér az erőszakos lefénnyépezések korszaka?

Kristóffy: Ugyan, hová nem gondolnak tisztelt elv- és nyelv-társak! Legszebb emlékeim között szeretném őrizni arculatukat. Önöknek köszönhetem közeli nyugdíjamat...

Az iparosok kongresszusa fényes sikerrel ülésezik Szabadkán. Kossuth, Apponyi, gróf Zichy Jenő hangoztatnak ott lelkes buzditásokat. Tizennégy iparkamara, 360 ipartestület képviselői, mintegy 600 lélek foglaltak állást a magyar ipar föllendítése, önállóvánterület, az ipartörvény revíziója és... a magyar vezényszó, az ország önállóságának és függetlenségének eszméje mellett. — Miniszter urak! A nemzeti jogokért küzd mindenki, a kibén hazafiás érzés, erkölcsi, szellemi, vagy anyagi érték lakozik! Ez a nép, nem pedig a 120 szabadelvű vicinálista sáplóvog, meg a hazátlan cucilizmus! Ez a v 3000 luga, a mely előtt meg kell önöknek hátrálniok és a mely olyan óra, a mely nem csupán mutat, hanem üt is, ha kell!

Bak báró, a magyarok legelkeseredettebb el-lensége — nyugdíjba megy. Nem sajnáljuk tőle a legmagassabb nyugdíjat sem. Hiszen eme nyugdíj árán szerzi meg a nemzet a maga — nyugalmát!

Szőrnöy váddal illeti a koalíciót az „Az Újság“-újság. Azt írja, hogy „Magyarország népessége abban az arányban kezd fogyni, a mint a koalíciós tábor megnövekedik.“ Majd ismét: „... január elseje óta fogy a házasságok, hogy a szülétek száma.“ És ezt mind a koalíció tévé! Terrington! Ennek már fele sem tréfa! Tisztelt koalíció, tarisza K. und k. kötelességének, hogy a népesedési mozgalmak előnyösebbé változtatására minden tőle telhetőt megtegyen! Igaz is!

A magyar nyelv tanítása.

— szeptember 9.

Az utóbbi időben erőteljes áramlás indult meg nálunk a közéletben a magyar nyelvnek az iskolában való tanításának intenzívebbé való tétele céljából. Erélyes hangú miniszteri rendeleteket intéztek a tanfelügyelőségekhez, az iskolafentartó egyházakhoz és községekhez s a törvény szigorát helyezték ki-látásba azoknak, akik kötelességeiket a magyar nyelv tanítása körül elhanyagolják.

Öszinte örömmel üdvözöljük ezeket a rendeleteket s az ezekben nyilvánuló erélyességet is. Mert szent meggyőződésünk az, hogy a magyar nyelv minél hatékonyabb tanítása az iskolában — nemzeti létérdek. Ha azt akarjuk, hogy magyarnak maradjon ez az ezeréves hazza, ha azt akarjuk, hogy be tudjuk tölteni itt a kelet kapujánál világhistóriai hivatásunkat, s végül, ha azt akarjuk, hogy el ne nyeljen bennünket a körülövező germán és szláv néptenger: akkor tanítsunk magyarul olyképpen, hogy esztendőről esztendőre minél többben sajátítsak el az állam nyelvét.

Erélyesen kell már egyszer cselekednünk ezen a téren. A jelenlegi válságos mozgalmak idők szinte fenyegetően intenek arra, hogy szaporítani,

Egyedül . . .

Hárman voltunk együtt édes boldogságban.

Suttogó szavában, csengő kacajában
Benne volt az élet, melynek csalfa ölén
Játszott a két boldog gyermek — Ó, meg én.
Mint az esti harmat csillogó rezgése —
Örömkönyült Anyám áldó két szemébe! . . .

Boldog idő fordult a haragos őrzbe,
Szállidogált a friss hó erdőre, mezőre.
Fényes, fehér leple megszakadt feketén,
Kián a falu végén — Anyám sirja szélén . . .

Tavasz jött már. Kinyílt már a rózsa.
Virágtótni jártunk kocsoruba.
Dalos kis madárnak panasza volt éneke,
Kelő napsugárnak bánatos nézése:
Elhervadt a rózsa
Egy nap hajnalára,
Ot is odavittük a falu végére,
Mosolygó szép arcát a földnek mélyére . . .

Egyedül maradtam. Rémesen egyedül.
Kiszáradt szemembe immáron köny sem gyül.
Járom az életet gondokba merülve —
Mért is oly szomorú az ember élete!

De hát mit is érne a lét, ha végtére
Nem koldusan érnénk el a sir szélére . . .
(1904.) Szabó Kornél.

Kirándulás a Hincó-tóhoz.

(Utí rajz.)

Egyike volt a nyáron a legsikerültebb kirándulásoknak az, melyet a Hincó-tóhoz tettünk. Ez a tó a Magas Tátrában a legnagyobb tengerszemek közé tartozik, 1950 méter magasságban fekszik a menguszfalvi és Tengerszem csucok alatt.

Lőcseben időztünk akkor, midőn nagybátyám azzal a hirrel lepett meg, hogy másnap megyünk a Hincó-tóhoz. Nagy volt az öröm a társaságban; volt nagy készülődés, mert mindenféle enni s inni valót, egy kis szivertőst is kellett az utra beszerezni, mert a tónál menedékház nincs.

Iglórol a reggeli 6 órai gyorsvonattal kellett indulnunk s mivel ehez a lőcsei vicinálisnak csatlakozása nincs, kocsin kellett árrándulni.

Korán keltünk fel, hogy el ne késsünk, a felkelés persze nem esett jól. De mikor kitekintettünk s láttuk a gyönyörű időt, szinte kiugrottunk a marasztaló párnák közül. A párologó reggelit hamar lehajtoituk s kocsira ültünk.

Az ég derült, a levegő friss volt, a mélyen fekvő szántó földek felett sűrű köd fá-

tyol huzódott végig, megannyi jelle a szép időnek.

Alig hogy elhagytuk Lőcse ódon falait, már is egy ritka szép élvezetben részesültünk, egy gyönyörű napfelkelésben s midőn egy kanyarulatnál megláttuk a Tátra csoportot, mely a távolban kékes színben tárult szemünk elé egész pompájában. Ujjongó örömmel fogadtuk, hiszen oda, annak belsejébe, mondhatnám annak szívébe vágyódtunk.

Az iglói állomáson verődött össze társaságunk egész teljességében s itt alig vár-tuk az elindulási időt.

A társaság négy hölgyből s négy férfiből állott, előbbiekhöz számítva 11 éves kis hugomat.

A vonat végre megérkezett s nagy erővel száguldott velünk hegy s völgyön keresztül Csorba állomásig. Innen fogaskerektű vitt fel a Csorbatóig. Itt azonban nem pihentünk, mert mi tovább szándékoztunk s így ezt a remek helyet hamar elhagytuk. Kirándulásunk gyalogos része itt kezdődik, a csorbai tótól, mely 1350 méter magasságban fekszik, így tehát még 600 métert kellett emelkednünk a Hincó-tóig.

A háti zsákokat az elemózsiával pártfogásába egyik szeretetreméltó utitársunk vette. Botokkal, esernyőkkel mindnyájan felvol-

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Flaschner György kárpitos mester úrtól Piac-utca 55. szám alatti műhelyét átvettem. Az ország legnagyobb városában szerzett több évi tapasztalat

A n. é. közönség becses pártfogásáért eszedezem Flaschner Gy. Lukács Gyula kárpitos és díszítő Utoda Piac-u. 55. A műhely hátul az udvarban.

Kárpitos-üzlet átvétel.

arra jogosít föl, hogy a mélyen tisztelt rendelőimnek egyszerűbbtől a legkényesebb igényig megfelelően.

erősíteni kell a magyarul tudó lakosságot, mert korántsem voltak még el tőlünk azok a veszedelmek és megpróbáltatások, amelyek a múlt századokban fenyegették nemzeti és állami létünket, amelyek ellen folyton harcban vagy legalább is résen kellett lennünk. A história igazolja, hogy a nemzeti őstől származó utódok, akik magyarul tudtak s később ez a nyelvet anyanyelvül használták, mind jó magyar emberekké lettek, akik éltek-haltak magyar hazájukért és magyar voltukért. Ez a szempont kell, hogy vezéreljen most is bennünket. Minél többen beszélnek magyarul, annál inkább szaporodik a hűséges honfiak száma. Körülbelül 19 millió lakosa van Magyarországnak, ezek közül csak 10 millió vallja magát magyarnak — kilenc millió román, szerbnek, tótnak, szász-nak tudja magát. Oriási magyarosítási munka vár tehát még reánk és az utódokra.

A munka oroszán részét természetesen a tanítóság végzi — ez rosszul honorált, lenézett, mellőzött intelligens osztály. A magyar állameszme erősödése szempontjából a tanítóság helyzetének javítása kell, hogy a legsürgősebben megoldandó feladatok közé tartozzék, e helyett azonban csak azt tapasztaljuk, hogy mostoha gyermeke a tanítók ügye a mi közügyeinknek. Holott kettős hivatása van a rossz helyzetben szívtörő tanítónak nálunk: az első maga a mesterség, a tanítás, a második a magyar nyelv és érzés terjesztése, fejlesztése szóval a küzdelem a magyarság diadaláért. A nyugat művelt államaiban, ahol egységes népek, rendezett közállapotok közepette élnek, nincsen szükség már a tanító e második hivatására — még is ott sokkal több gond fordítatik reájuk.

Pedig el kell ismernünk, hogy hivatása magaslatán áll a nemzeti eszme szempontjából a magyar tanítói-kar. Szent István napján nagygyűlésre gyűlt össze Budapesten a magyar tanítóság színe-java s ez a tisztán hivatásának élő testület alig szentelt néhány negyed

órát a maga súlyos anyagi helyzete megbeszélésének, a tanácskozás legnagyobb részét a magyar nyelv hatékony tanításának módjai vették igénybe. Számítalan megkapó, emelkedett szellemű felszólalást halottunk s mind-egyikből érző szeretete az édes magyar hazának lángolt felénk. Nyugodtan bocsájta a magyar társadalom az ő gyermekeit ennek a tantestületnek rendelkezésére, meg vagyunk győződve arról, hogy magyar tannyelvű iskolákból jó magyarok kerülnek ki.

Érdekes, hogy a tanítók nagygyűlésén az a nézet dominál, hogy a magyarság szempontjából föltétlenül szükséges az iskolák államosítása. S valóban, ha radikális megoldást akarunk, nem marad egyéb hátra. De nekünk, sajnos, az iskolakérdésben számolnunk kell felekezetekkel és nemzetiségekkel, amelyek az ilyen radikális megoldást a mi jelenlegi speciális viszonyaink között lehetetlenné teszik.

Azt azonban megkövetelhetjük és meg is tehetjük, hogy a nemzetiségi és felekezeti iskolában oly mértékben tanítsák a magyar nyelvet, hogy a más anyanyelvű gyermek azt ott megtanulhassa. Az anyanyelvét nem bántjuk, de hogy magyarul tudjon, azt akarjuk.

Politikai hírek.

— **Nyiri Sándor mandátuma.** A II. kerület képviselője Nyiri Sándor volt honvédelmi miniszter tudvaleg lemondott mandátumáról. A peticionáló Darányi párt — mint Budapestről írják nekünk — a lemondás dacára kérvényezte a Curiától, hogy a petíció letárgyalassék és Darányi Ignác megválasztott képviselőnek mondassék ki. A kir. Curia választási tanácsa Paizs Andor elnöke alatt s Istvánffy József előadásában ma tanácsülésben tárgyalta az ügyet és elhatározta, hogy úgy a lemondást illetően, mint a Darányi párt kérvénye ügyében f. hó 29 én délelőtt főtárgyaláson fog dönteni.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 9.

Az egész politikai világ feszült érdeklődéssel tekint Fejérváry Géza báró auden-

tünk fegyverkezve, ez utóbbit a Tátrában még szép időben sem lehet elhagyni, a hegyek közt az ember soha nem tudhatja, mikor ontja le az ég egyik fellegéből áldását.

Utunk eleinte erdők közt vezetett, szép, csínált úton. Egy nyílásnál feltűnt a csorbai tó vize, melyben, néhány pillanatra megállva, gyönyörködöttünk.

Körülbelül egy óra múlva a poprádi tóhoz értünk, melynek nagy kiterjedésű sötét zöld vize, az azt környező meredek szikla csúcsok közt meglepő látványt nyújt. Itt tartottuk meg első pihenőnköt s reggeliztünk, közbe-közbe gyönyörködöttünk a természet szépségeiben. Nehezen váltunk meg a tótól s most friss erővel folytattuk tovább utunkat.

Az erdei fenyőket csakhamar elhagytuk s beértünk a törpe fenyők birodalmába. Itt az út még tűrhető volt, de a törpe fenyőket elhagyva utunk már csak alig járt ösvényeken és sziklákon vezetett tovább.

A Hincó-tó a Tátrában a kevésbé látogatott helyek közé tartozik s azért az útja nem gondozott, a sziklák közt is gyéren van megjelölve piros kereszttekkel, úgy hogy a kis hugom, ki bár korra nézve az utolsó, de a kapaszkodásban első volt köztünk, kétzer el is tévesztette és mi mindnyájan utána

mentünk. Három lengyel turista, ki bennünket utól ért és nemsokára el is hagyott, igazított a helyes útra.

Ezek a kis tévedések nem bátortalanítottak el minket, sőt még nagyobb igyekezettel kapaszkodtunk tovább a meredek sziklákon. Azonban mentül inkább emelkedtünk a sziklák magasabb régióiban, célunk annál inkább távolodni látszott tőlünk.

Végre 2 órai fáradságos munka után mégis csak elértük célunkat. Előttünk terült el gyönyörű pompájában a hullámzó, kékeszöld színű Hincó-tó. Az elragadtatás hangjai szálltak ajkunkra.

A tavat valóságos hegykoszoru fogja körül, mely csak dél felé van nyitva. A Menguszfalvi, Vadorzóhágy, Kalubinszki, Koprova, Kubrina, Bástya és Csorba csúcsok me-redeznék előttünk az ég felé, az előttünk közvetlen elterülő kálant pedig a tó mesés szépségű vize tölti be.

Elvult feledve minden fáradságunk s a természet mély, néma csendje szívünket meghatotta.

Hozzá fogtunk az ebédhez s körülbelül 2 óráig időztünk itt. Ez idő alatt figyelemmel kísértük az előbb említett három lengyel turistát, kik a tónál csak keveset időztek s tovább igyekeztek a Vadorzó hágyóra.

ciája elé, mely a válság dolgában nyilván fordulatot hoz.

Általános feltűnést keltett egy német reggeli lapnak Fejérváry kihallgatásához fűzött kommentárja, amely szerint a miniszterelnök audienciája azért is rendkívüli fontossággal bír, mivel hogy most nyer hozzájárulást a királytól arra az előterjesztésre melyet a kormány a parlament megnyitása után tervbe vett. Érdekes, hogy a német lap valószínűtlennek tartja azt, hogy Fejérváry Géza báró vád alá helyezéstől való félelmében elnapoltatja vagy éppen felosztatja az országgyűlést. Ez azért is valószínűtlen, mert Fejérváry aligha tér ki a vád alá helyezés alól úgy, hogy nem engedi szóhoz jutni a vádlókat. A miről különben is tenne az ellenzék.

(A politikusok.)

A vezérek nincsenek Budapesten. Kossuth Ferenc Soltra utazott s ott marad két napig.

A választójog dolgában kiküldött albizottság hétfőn tart ülést s ekkor állapodik meg, hogy milyen proposíciót tegyen a vezérlőbizottságnak. Ma is tanácskoztak a Kossuth Ferenc lakásán.

(Bécsben.)

Báró Fejérváry Géza ma reggel fölkereste gróf Goluchovszky külügyminisztert s huzamosabb ideig tanácskozott vele.

Politikai körökben megbeszélés tárgya, hogy báró Bánffy Dezső tegnap este Bécsbe utazott.

(Kristóffy Nagy-Bogszánban.)

Kristóffy József belügyi ügyvezető a nagybogszáni választók előtt beszédet tartott. Azt fejtegette, hogy az általános választói jog korlátlan kiterjesztése nem fog a magyar nemzet fensőbbségének kárára szolgálni. Semmi sem bizonyítja annyira ennek a zavart agyu embernek önhittségét és vakmerőségét, mint az, hogy szöszmötéléseit „főlemelőhangnak” és „becsületes küzdelemnek” meri nevezni.

(Fejérváry Gautschnál.)

A Bécsben időző Fejérváry miniszterelnök ma délután meglátogatta Gautsch osztrák miniszterelnököt. — Aztán több folyó ügyet intézett el a magyar ház-

Ide egy óra alatt fel is értek, hurráh kiáltással, kalap és zsebkendő lobogtatással bucsuztak el tőlünk s azután eltűntek szemünk elől, leereszkedve a tusó oldalon fekvő Tengerszemtóhoz.

Megebédelve havasi virágokból gyönyörű csokrot szedtünk s indultunk lefelé, pillantásokat vetve még egyszer a felejtetlenül szép tó felé.

Utunkban zergét pillantottunk meg alig ötven lépésnyire, mintegy őrt állva egy magas sziklafokon. Majd odébb még többet is vettünk észre, de bennünket látva pár pere múlva örült sebességgel tűntek el szemünk előtt.

Előttünk mélység tátongett. A lemen-csel nagyon fáradszó volt.

Öt órakor ismét a Csorbai tónál voltunk, hol zajos fürdői élet élénk hatott ránk.

Késő este érkeztünk vissza Lőcsére s ennek a napnak gyönyörű emléke örökké fog szívünkben élni.

(Aug. 22.)

Gabriella.

ban. Fejérváry báró ma nem volt kihallgatáson. Ő felségénél, erre valószínűleg hétfőn kerül a sor.

(Justh Gyula bántalmazása.)

A horvátok ellenséges érzületének újabb tanubizonyosságáról értesülünk Justh Gyula, a képviselőház elnökének horvátországi útja alkalmából. Amint a Justh Gyulát vivő vonat a zágrábi pályaudvar elé érkezett, azt ismeretlen egyének kövel megdobálták, néhány ablakot betörték. A tetteseket nem találták meg, azonban bizonyos, hogy a köveket a magyar képviselőház elnökének szánták.

Évnyitó ünnepély a kollegiumban.

— szeptember 9.

Ős főiskolánkban ma délelőtt folyt le az évnyitási lélekemelő ünnepélye.

Délelőtt 9 órakor, a főiskolában gyülekeztek az akadémia, gimnázium és tanítóképző tanárai, hallgatói, növendékei és innen mentek át a nagytemplomba.

A fennálló (37 dics. 1. v.) és a közértek (37. dics. 2. v.) után a Főiskolai énekhar Madách „Angyalok kara”-t énekelte — Ezután Csiky Lajos lovag, hittanszaki dékán, főiskolai lelkész mondott imát, melynek szavai, mint az igazgyöngyök peregetek s nyílként hatoltak a hallgatók szívébe, lelkébe. Az ima után a Főiskolai énekhar Sz. Nagy Károly „Ez új esztendő gazdagítsad” című énekét énekelte el.

Végül közének következett (179. dics. 10. v.) és ezután az akadémia tanárai, hallgatói a diszteremben, a gimnázium és a tanítóképző tanárai és növendékei az imateremben gyűltek össze.

A diszteremben nagy és intelligens közönség gyűlt egybe, Ferenczy Gyula dr. ez évi akadémiai igazgatónak tanévnyitó beszédének meghallgatására. Először azonban a szokásos üdvözlések történtek meg: Dávidházy János esperes a nagytiszteletű püspök úr távollététől kimenté, aztán üdvözlé az akadémia ez évi vezetőit: Ferenczy Gyula dr. igazgatót, Csiky Lajos lovag, theologiai és Tóth Lajos dr. jogi dékánokat, valamint az akadémia, a főiskola tanárait. — Ezután Simonffy Imre iskolai főgondnok és Oláh Károly tanácsos, mint a város képviselője, mondták el üdvözlésüket és jókívánataikat a főiskola tanárainak és tanuló ifjúságának.

Ezek után emelkedett hosszas éljenzés közepett szóra Ferenczy Gyula dr. tanévnyitó beszédének megtartására. Tartalmas beszédében a francia forradalom alapeszméiről: a szabadság, egyenlőség, testvériségről szólt, amint azok az evangéliummal kapcsolólvák. Széles látókörben fejtegette ezeket az eszméket, párhuzamot vonva a jelen viszonyokkal. Azután szólt a kollegiumról, mely a jövő nemzedéket első sorban a hazafiságban, aztán a vallásosságban nemesítette a multban és nemesíteni fogja a jövőben is. A tanévet ünnepélyesen megnyitottnak nyilvánította.

Az ifjúság és a jelen levő lelkes közönség éljenezte, tapsolta és még mindig a Ferenczy Gyula beszédének hatása alatt a Hymnuszt énekelte.

Ez alatt a főiskola imatermében is folyt az ünnepély. Karai Sándor, ev. ref. főgimnáziumi igazgató, lelkes szavakkal buzdította a nemes tanuló ifjúságot céljának elérésében kifejtendő szorgalmas munkásságra, a rendre, a mások iránti tiszteletre és a tanévet ünnepélyesen megnyitotta.

Kecskeméthy M. Lajos tanár, a főgimnáziumi tanári kar jegyzője, az iskolai törvényeket a tanuló ifjúság előtt felolvasta.

Holnap tehát már megkezdődik a tanulás. Komoly, fáradságos, de nemes gyümölcsöző szellemi foglalkozás ez, melyhez a nemes tanuló ifjúságnak szívvel, lélekkel érőt, egészséget és sikert kívánunk mi is.

Érdekes amerikai ut.

— szeptember 9.

Régóta vajudik már a magyarországi reformátusokra nézve az a nagy horderejű kérdés, hogy az amerikai magyar református egyházakat hogy s miként szervezzék?

Gróf Dégenfeld József a debreceni egyház főgondnoka már egy ízben vállalkozott erre a nagyfontosságú és bennünket magyarokat közérlelő érdeklő ügy tanulmányozására.

A nemes gróf, ki időt s fáradságot nem kímélve vállalkozott a hosszú és fáradságos utra — hosszú ideig tartózkodott Amerikában, hogy az ottani magyar református egyházakat szervezze.

Most ismét felmerült e kérdés szükségessége. Keresték, kutatták, hogy ki lenne érdemes e nagy utra, ki tényleg képes lenne megfelelni azoknak a követelményeknek, a miket e fontos kérdés a vállalkozó elé szab?

E kérdésben az ügybuzgó gróf járt elől. A választás Szikszay Zoltán mármaroszigeti ev. ref. esperesre esett.

A kiváló tudomány s páratlan szerénységű pap eleinte határozottan szabadkozott e nagy feladat elől. Később azonban, hogy a vezetőség figyelme teljesen és kizárólag felé fordult — elfogadta e nagy megbízatást.

Pénteken ez ügyben kimerítőleg tárgyalt gróf Dégenfeld József gondnokkal, ki is teljesen feltárta előtte azokat a kérdéseket, melyek megoldásra várnak.

A magyarországi protestáns egyház, de különösen a debreceni, rendkívüli figyelemmel kíséri e kérdést a nagy megnyugvással fogadta Szikszay esperes megbízatását.

Reméljük hogy e kiváló férfiú, csakugyan megfelel a várakozásnak, s megvalósítja, vagy legalább is egy nagy lépéssel közelebb viszi azt a régen várt ügyet, hogy az amerikai protestáns magyarok is tudni és érezni fogják, hogy nekik is első a — magyar haza!

Egyház és iskola.

Uj templom. Sesztina Jenő nagy kereskedő és földbirtokos a lövöpetri ref. egyháznak mintegy 50.000 korona költséggel templomot épít. A megavult falak között vasárnap tartják az utolsó istentiszteletet. Az új templom alapjait pedig nagy ünnepélyességgel kedden e hó 12. dikén leteszik.

Statisztikai adatok a kollegiumból. Az akadémiai tanszakon az idén némi változás esik a statisztikában. Ugyanis a jogi tanszak hallgatóinak száma, hanem sokkal is, de csökkent, ami annak a tanujele, hogy a jogi pálya tulsufolt. A theologiai tanszak hallgatóinak száma emelkedett, ez azonban még mindig nem elégséges, hogy e pálya szükségletét kiegyenlítse. A gimnáziumi tanszakon az idén 19-el kevesebben vannak a növendékek, mint az elmúlt esztendőben. Tavaly 702-en voltak, az idén 683-an vannak. Az első osztályban 144-en; a másodikban 112-en; a harmadikban 88-an; a negyedikben 112-en; az ötödikben 68-an; a hatodikban 60-an; a hetedikben 44-en; a nyolcadikban 55-en. A tanítóképző növendékeinek száma rendes, összesen 220—225-en vannak.

Önképzői választás. A debreceni áll. főreáliskola ifjúsági „Petőfi” önképzőköre ma tartotta az évi alakuló közgyűlését. Dr. Kardos Albert vezető tanár lelkesítő beszéd

kisérétében vázolja az önképzés nemes céljait s megalakulásra, a tisztviselők megválasztására szólítja fel az ifjúságot. Elnökké egyhangulag Frank Ernő VIII. ht. főjegyzővé; Lackó Károly VIII. ot. aljegyzővé egyhangulag Mózes Sámuel VII. ot.; pénztárnokká szótöbbséggel Berger Béla VII. o. tanulót választották meg. Dr. Kardos Albert vezető tanár azon reményének nyilvánításával zárja be az alakuló gyűlést, hogy az új tisztikar és önképző kör igyekezni fognak a kör eddigi színvonalát megtartani.

Törvényhatósági élet.

A város virilistáinak névjegyzéke. Lapunk egyik múlt számában megírtuk, hogy Debrecen város legtöbb adót fizetőinek névjegyzékét az 1906. évre elkészítették. Most a város tanácsa a virilisták névjegyzékére vonatkozólag a következő hirdetést bocsátotta ki: A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjainak (virilisek) névjegyzékét az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-a alapján minden évben az igazoló választmány állítja össze, illetve igazolja ki és ugyanezen törvény 26. §-a szerint a sorrend megállapításánál az állami, felekezeti, törvényhatósági és magánintézetek tanárai, a tudományos akadémiák tagjai, az akadémiai művészek, a folyóirat és lapszerkesztőt, a lelkészek, az ipar és kereskedelmi kamarák bel és kül tagjai, ugyancsak a magyar állam területén érvényes oklevéllel bíró tudorok, tanárok ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építészek, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek, gazdászok, gazdatisztek és állatorvosok összes egyenes állami adója kétszeresen számítható, továbbá férj, vagy atya államadójába a nő, valamint a kiskorú gyermekeknek vagyonát kezeli. Ehez képest értesítettik a város érdekelt lakossága, hogy a legtöbb adót fizetőknél hivatalos kimutatása Vecsey Imre városi főjegyző hivatali helyiségében (Városház I. emelet, 37., 38. szoba) a folyó 1906. év szeptember hó 8. ik napjával kezdődő 8 napi közszemlére kitétetni rendeltetett s ott az megtekinthető; s ha az illetők ezen névjegyzék ellen felszólalni kívánnak, illetőleg adóösszegük kétszeres beszámításának kedvezményét a jövő 1906. évre igénybe venni óhajtják; e végett ugyanezen hivatalos helyiségben ülésező igazoló választmány előtt f. 1906. évi szeptember hó 18. és 19. napjain d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig előszóval, vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságaikat igazolják, annyival is inkább, mert e határidőn túl érkező felszólamlások figyelembe vételét nem fognak.

NAPI HIREK.

Őszi este.

— szeptember 9.

Most már csakugyan benne vagyunk az őszi évszékben, nappal még meleg az őszi kabát, de este már bizony szívesen elvesszük felsőnkét, nehogy náthát vagy köhögést szerezzünk magunknak.

Az őszi esték tehát itt vannak, ezek jellemzik leginkább a mi társadalmi életünket. Akárcsak valamely délvidéki városban, zajlik este az utcán a nép, tolong egymás hátán s otthon senki nem maradna, mert nálunk ez az esti séta divat.

Mikor közeledik a hat óra s a hivatalos óráknak vége, siet mindenki az utcára mintha hajtának az embereket, úgy kergetik egymást, mert hát szegényletes dolog elmaradni a corsórol, hol mindenki látni és láttatni akar.

A kirakatok sima tükreibe bepillant az arslán, vajon hogy áll kalapja, hogy a nyakkendő; az uri hölgy, vajon hogy fest este a kalap, a fátyol? mind oly kellékek, melyeknek szigorúan rendben kell lenniük, mert az emberek irigy s önző szeméi min-

dent meglátnak, nemcsak nappal, de az esti homályban is a megjegyzések sem maradnak el, melyek a legtöbbször élesek s az illőre nézve nem valami kedvesek.

Ott áll egy csomó fiatal ember ha; hallanak azok az uri lányok, kik előttök elvonulnak, miféle megjegyzéseket tesznek rájuk ezek az aranyos ifjak, valószínű, hogy a versenytérről azonnal hazasétálnának.

Az emberi nyelv mindig és mindenütt dolgozik, legtöbbször csipősen és élesen, sőt olykor kegyetlenül is. De a legtöbbször hát megeit s nem szemtől-szembe s minden azért, mert a nyelv a legtöbbször hazudik.

Az őszi séták kellemet tulajdonképen az utcai terafere alkotja, a huzás az utcán, a gondnélküli kóborlás és tetszelegni való vágy: ezek azok az elemek, melyek fűszerezik az őszi esték bájait s kedvességét. Egész tanuló és jogász csoport áll a sarkokon s elvannak merülve ön magokban, hisz övék a világ, a lányok csak rájuk kacsintgatnak, ők lesznek majd a télen táncosaik, ők nélkül sivár az élet.

Boldog Isten, mit is érne az élet, ha nem volnának legalább perceink, mikor örömtől dagad keblünk s mohó szívvel kapkodunk e földi élet mulandó gyönyöreit után.

Az őszi este oly bájos, oly szép, oly igéző: vétek volna okosan fel nem használni, hisz alig van itt, már is nemsokára vége lesz.

Napról-napra.

— szept. 9.

Meghalt a gyermek. Kék koporsót Szállit, szállit a halottas szekér. Kék a kocsis a harmatos virág közt A szemfedő lágyan leng, hófehér.

Kék és fehér . . . Ártatlan gyermek, Ugy megilletnek téged e színek! A kék jelenti égi szebb hazádat, És a fehér szelidke lelkedet!

Egy szép napon Beust báróval Billiárdoz a király . . . Csupa kegy hozzá a Felső, Oly édes e kegy sugar.

Otthon egy iratka várja: „Leköszönni hirtelen . . .” — Generál ur, kegyben úszó, Nem bánt méla sejtetem?

— **Érdekfeszítő regény** közlését kezdjük meg e hó 15-én megjelenő számunkban. Címe:

„A titokteljes könyv.”

Szerzője *Inotay Béla*, kinek tollából a „Budapesti Hirlap” 1903-iki évfolyamában általános érdeklődést keltett regény jelent meg. — Előre is felhívjuk olvasóink figyelmét a rendkívül bonyodalmas mesével ellátott regényre.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A holnapi istentiszteletek sorrendje a következő: Nagytemplomban: K. Tóth Kálmán, Kistemplomban: Jánossy Zoltán, Kossuth utcában: Léta Menyhért, Ispóty templomban: Szele György, Csapókerthben: Kovács János tanító, Homokkerthben: Papp László senior tartja az istentiszteletet.

A *róm. kath. templomban* az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor miséznek: Vass Károly kegyes tanár; 7 órakor: Molnár Kálmán; a 8 órai szent misét a főgimnáziumi ifjuság részére egyik kegyesrendi tanár végzi, 9 ó. az ünnepi nagymisét Toronyi István ny. esp. plébános végzi segédlettel, utána Mol-

nár Kálmán prédikál; háromnegyed 11-kor a Svetits zárda s az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyek Melau István mond; fél 12-kor Szabó István miséz. Délután fél 3-kor Iyánia Szabó István rózsafüzér, 5 órakor a Jézus szentséges Szive ájtatosságát végzi Melan István szent beszéd, körmenet és Iytániával.

Az *ág. hitv. ev. templomban* vasárnap d. e. 10 órakor az istentisztelet Hudák János segédlelkész végzi.

A *gör. kath. kápolnában* 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órakor szent mise; délután 3 órakor vespere: 4 órakor rózsafüzér ájtatosság. Holnap a gör. kath. egyház a keresztelő sz. János fejevételének emlékét ünnepli, mely alkalomból az istentiszteletek a vasárnapokon szokásos sorrendben fognak megtartatni.

— **Debrecen — Galiciában.** Az osztrákok gazsága, a melylyel Magyarországot mindenáron Ausztria tartományaként szeretné feltüntetni, határtalan. Már a multban is számos esetről adtak hírt az újságok, hogy az osztrák cégek a hozzánk küldött leveleiket a városok mellé soha Magyarországot, hanem Boszniát, Hercegovinát, vagy sokszor Karinthiát irnak. Budapest például az osztrákok szerint Bukovinában van, hogy képzelhetnők el tehát, hogy Debrecen ne Galiciában lenne valamire. hanem Magyarországon. Mert az osztrák szemtelenkedés szerint Debrecen Galiciában van. Jól hallja ezt meg mindenki. Tegnap ugyanis egy levél érkezett Debrecenbe. Valami „Akademischer Verlag für kunst und Wissenschaft” nevet viselő könyv vállalat küldte az izraelita hitközságnak. A címzett lak helyén pedig ez állott. Debrecin in Galiciea. — E legujabb osztrák arcatlanságot minden magyar ember letudja szállítani a kellő értékére.

— **Takarékos asszonyok.** Tudjuk, hogy az asszonyoknak valóságos szenvedélyök a takarékos spórolás. — Lehetőleg ott spórolnak igen természetesen, ahol nem igen lehet, legfőképpen persze minden néven nevezendő illetéket, vámat stb. stb. Ha azután az asszonyok egy kicsit szórakozottak, néha igazán pompás dolgok sünek ki ebből az asszonyi erényből. — Egy ilyen szórakozott asszonyka pompás dolgot cselekedett meg most. — Foglyokat küldött egy ismerősének Budapestre postán, de nem vette a lelkére, hogy a megajándékozott fogyasztási adót fizessen a foglyokért. A postai szállító levélre az árubevallásnál ezt írta: Tartalma: *ruhánemű*. Miután azonban valamit csak kellett írnia is a szállító levélre, tehát az írásbeli közleményekre szánt helyre odairta: *„Itt küldök 6 darab foglyot, fogyasztászatok eljőizüen!”* — Ilyen az asszonyi ravaszság s az asszonyok takarékosága, mert az csak természetes, hogy a címettel keményen megbírságotlák adótárgy eltitkolása miatt.

— **Gromon Dezső bírósága.** A Fejérváry-kormány sem enged a Tiszának, a mennyiben új bárókkal boldogítja a főrendiházat. Egyelőre Gromon Dezső, volt államtitkár részestül ebben a dicsőségben. Meg kell adni Fejérváry bárónak, hogy ez a ki nevezés aligha szolgál a választási kassza gyarapítására, mert tudvalevő, hogy Gromon urnak alig van egyéb vagyona, mint gyönyörű *nadrág gyűjteménye*. Nadrága azonban annyi vagyon van a kiváló gvallároknak, hogy alighanem a *szabóipar emelése körül szerzett érdemeiért* részestül a kitüntetésben.

— **A lengyel testvér nemzet** egy kiváló dalos csoportja, f. hó 17-én városunkba érkezik. A fogadás részleteinek megbeszélése végett ma, vasárnap d. u. 4 órakor a kollegium kis tanácstermében nagy értekezlet fog tartatni.

— **A nagyszécsényi ünnep.** Most száz esztendeje annak, hogy II. Rákóczi Ferenc országgyűlést tartott hűveivel Nógród-vármegye Szécsény városában, annak egyik szabad térségén. Ekkor rendezte el a feje-

delem országának kormányzatát és a felekezetek ügyét. Az országgyűlés emlékére pedig érmekeket verettek, Nógrád-vármegye pedig e hó 11-és és 12-én üli meg a nevezetes országgyűlés emlékét szépünnepélylyel. A nagyszécsényi Rákóczy-emlékünnepre a következő országgyűlési képviselőköl alakult küldöttség utazik el: Achim András, Ballagi Aladár, Barabás Béla, Bernát Béla, Bozóky Árpád, Csépany Géza, Darányi Ferenc, Fábry Károly, Hentaller Lajos, Ivánka Oszkár, Kálossy József, Kelemen Béla, Kollár Tivadar, Kovács Ernő, Kubinyi Márton, Malatinszky György, Markos Gyula, Molnár Albert, Nagy Sándor, Noposa Elek báró, Ráth Endre, Rátkay László, Samassa János, Schiffert József, Szalay László, Thaly Kálmán, Teleki Pál gróf, Uray Imre, Világhy Gyula, Zicay Jenő gróf. A küldöttséget Bolgár Ferenc képviselőházi alelnök vezeti. Indulás hétfőn, e hónap 11-én délután három óra harminc perckor a keleti pályaudvarról. Aszódra át Balassa-Gyarnat felé. A küldöttség számára külön kocikat csatolnak a vonathoz.

— **Debreceniek a Győrben.** E hó 11-én lesz Győrszigeten a vendéglősök országos kongresszusa, a melyre a debreceni vendéglősök közül nyolcan Hauer Bertalan ipartársulati elnök vezetésével hétfőn utaznak el.

— **Szücs Margit Szatmáron.** Szücs János pénzügy igazgatósági számvéveségi főnök bájos leánya Margit, kit a debreceni közönség is jól ismer kiváló szavalótehetségéről ma Szatmáron szerepel. A „Székely prolog”-ot adja elő, a mit már színházunkban is bemutatott fényes sikerrel és nagy tetszéssel a májusi „Székely lakodalom” előadása alkalmával.

— **Az „Ivria” társaság** tagjai fölkértenek, hogy vasárnap d. u. 2 órakor a Deák Ferenc u. 8. sz. alatti helyiségben tartandó gyűlésen, tekintve a tárgy fontosságát okvetlen megjelenni sziveskedjenek. A vezetőség.

— **Óriási lopás.** A debreceni rendőrséget tegnap távirati uton értesítették, hogy Peti János urasági inas gazdája, Farkas Odön tápió szelei földbirtokos kárára ellopta a következő részvényeket: 40 darab Zellerin féle 18000 korona értékben 10 darab Bihar-megyei kereskedelmi és iparbank részvényt 11000 korona értékben, 10 drb. kispesti takarékpénztári részvényt és a Pesti magyar kereskedelmi bank által a károsult nevére kiutalt 20.000 koronás takarékpénztári könyvet. A rendőrség széles körű intézkedéseket tett arra az esetre, ha a tolvaj urasági inas Debrecen felé venné útját.

— **A kassai vérengzés.** A vidéki újságírók országos szervezete, a mely most alakult meg Aradon, szeptember 14-én nagyobb küldöttséggel keresi föl Justh Gyulát, a képviselőház elnökét s kivüle még tizenhat országgyűlési képviselőnél fog tisztalogni. A küldöttség arra fogja kérni a képviselőket, hogy tegyék szóvá a Házban a kassai katonatisztek vérengzését.

— **Csirkelopás nagyban.** Ugylátszik, hogy a debreceni mészárosok hus áremelése készített arra egy két tolvajt, hogy tegnap éjjel Székely András tyukjait ellopja. Székely András, a régi lövölde felügyelője ugyanis panaszt tett a rendőrségnél, hogy az éjjel 50 csirkéjét ellopták. A rendőrség nyomoz.

— **A „Modern Odyssea” második kiadása.** Tycho álnév alatt rejtőző munkatársunknak *Moder Odyssea* című humoros műve oly kelendőségnek örvendett, hogy szerző egy második kiadás rendezését határozta el, melyre előfizetést hirdet. A más-

Adik kiadás október hóban jelenik meg és előfizetési ára Egy korona hatvan fillér.

— **Jubiláló szakegylet.** A debreceni nyomdász szakegylet ma, vasárnap tölti be fennállásának 10 esztendő évfordulóját. Ezt a napot diszközgyűléssel ünnepli meg a szakegylet, a mely az elmúlt évtized alatt kétszázötven nagy szolgálatokat tett a debreceni nyomdászoknak. Érdekeiknek mindenkor éber őre volt s egyik legnagyobb tényezőjeként állott a szoros összetartásnak. A mai diszközgyűlés, amely a „Korona” vendéglő dísztermében lesz, délelőtt 10 órakor kezdődik. Az ünnepségre a rendező bizottság igen szép és változatos programot állított össze.

— **Eljegyzések.** Legutóbbi kimutatásunk óta a debreceni állami anyakönyvi hivatalba kihirdetés végett jelentkeztek: Doró Lajos—Tibai-Máriával, Enyedi Ferenc—Márton Máriával, Papp Károly—Gezsenyi Zsófiával, Tócs Mihály—Szabó Juliánával, Berec Lajos—Nagy Eszterrel, Hajju Jenő József—Gál Máriával, Pataky Kálmán—Mihalovits Gizellával, Gavor György—Hitter Irénnel, Fekete Sándor—Tar Erzsébettel, Farkas János—Szegedi Zsuzsánnával, Szegedi Mihály—Farkas Juliánával.

— **Megrendszabályozott bérkocsisok.** Végh Gyula rendőrfőkapitány jelentést tett a városi tanácsnak a bérkocsisok megrendszabályozása ügyében. Erre a tanács a következőkre hívta fel a főkapitány figyelmét. A bérkocsis engedélyt nem adhatják ki a főkapitány engedélye nélkül továbbá szigorúan ellenőrizendő, hogy a részeges duhaj és veszekedő bérkocsisoktól az engedély elveendő, s az ilyeneknek az engedélyt többé nem kell megadni. Így van az rendjén, hogy a tanács az ilyen dolgokat végre észreveszi, hogy szigorúan intézkedik a főkapitány az efajta rendeleteknek érvényt szerezzen.

— **Bankett.** Barátságos lakomára hívta meg tegnap este Ferenczy Gyula dr. akadémiai igazgató tanártársait és városunk lelkészeit, akik közül igen számosan jelentek meg. Ez alkalommal üdvözölték őt, mint a kollegium ez évi igazgatóját.

— **Megverte az asszonyát.** Kacz Józsefné ma azt panaszolta a rendőrségen, hogy azalatt míg ma reggel Rácz Eszter nevű cselédjével magára maradt, ez őt alaposan elverte azért, mert meggyanusította hogy a törülközőjét ellopta. Kaczné a rendőrségen panaszt emelt cselédje ellen. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Modern tápítal.** Idegesség, álmatlanság, vérszegénység, étvágytalanság ellen leginkább a Herkules-Sórt használják újabban, mert e kitűnő malátatápsó különleges hatásos hízaló is; gyengelkedőknél, lábadozóknál kiváló erősítő és e mellett nagyszerű asztali ital. Kapható minden jobb fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. Nagyban: Herkules sörfőzde, Budapest, VII., Berhelen-tér 3, honnan postán 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel küldenek.

— **A Szent Erzsébet egyesület f. hó 13 án szerdán délután 3 órakor rendezes helyiségében ülést tart, melyre a választmányi hölgyeket tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: a karácsonyi vásár és a folyó ügyek.**

— **Bérkocsis engedélyek.** Tudvalevő, hogy Végh Gyula rendőrfőkapitány előterjesztést tett, hogy 20 bérkocsis engedélyt ad ki a tanács. Eddig már a 20 engedélyre 450 pályázó jelentkezett. Igazán kíváncsiak vagyunk, hogy 450 pályázó mellett hogy fog a tanács az engedélyek kiadásánál eljárni.

— **Házasságkötések.** Legutóbbi kimutatásunk óta a debreceni állami anyakönyvi hivatalban házasságot kötöttek a következők: Vékony Mihály—Pákozdi Erzsébet, László Imre—Manó Mária, dr. Szűll László—Fauszt Marianna, Sárkány János—Pálfi Mária. Pap István—Major Juliánna, Mátyás Ferenc—Boross Juliánna, Izsák Géza—Mady Irma, Gacsárdi József—Vad Juliánna. Összesen 9 pár.

— **Meglogott cseléd.** A jó öreg Tóth Erzsébet, a kinek foglalkozása szobatakarítás

tegnap panaszt emelt a rendőrségen, hogy Kokas Erzsébet nevű barátnője meglopta. A rendőrség a tolvaj barátnőt elfogta.

— **Két iskola kirándulása.** A debreceni polgári és reáliskola 45 növendéke 4 tanáruk vezetésével tegnap, pénteken tanulmányi uton volt Nagyváradon és Réven. Reggel 5 órakor indulván 9-től délig Nagyvárad nevezetességét nézték meg, onnan elmentek Révig, s a Sebes-Körös szép partján a Tündérvár s két kisebb barlang mellett elmenvén a szép cseppkőbarlangot járták meg. Atkelvén a Körösön elgyalogoltak Váronkolyosig, a hol esti 7-től 9-ig a legjobb hangulatban töltötték el szalonnasütéssel, lámpionok világa mellett az időt a vonatérkezésig. Reggel fél háromkor a kirándulók megint itthon voltak s igen kellemes emléket őrzik a tanulságos utnak. Vezetők voltak dr. Horvay Róbert, Fux Antal, Gál József és Nagy József tanárok.

— **A beregszászi urlovasok estélye.** A beregszászi urlovasok kedélyes mulatságot rendeznek szombaton és vasárnap. A minden ízében pompásnak ígérkező mulatságra városunkból viszik a zenekart. A vezetőség ugyanis a Magyar Testvérek híres zenekarát hívta meg a mulatságra, kik is örömmel fogadták el e megtiszteltető meghívást.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta a következő haláleseteket jelentették be a debreceni állami anyakönyvi hivatalba: Steinhart István izr. 1 hón., Bedő András ev. ref. 65 éves, Róth István ev. ref. 59 éves, Erzsényi Andrásné ev. ref. 61 éves, Szoboszlai Róza ev. ref. 14 hón., özv. Pénzes Gerzelyné ev. ref. 73 éves, Sipos Sándor ev. ref. 65 éves, Dankó Pál ev. ref. 1 hón., Hamar Juliánna ev. ref. 4 hón., Baranyi Róza ev. ref. 19 éves, Kocsis György róm. kath. 3 hón., Molnár Erzsébet Katalin róm. kath. 10 hón., Gáspár Eszter ev. ref. 24 éves, Szentpéteri Gábor ev. ref. 85 éves, özv. Vásári Gáborné ev. ref. 73 éves, Deutsch Albert izr. 65 éves, Kovács Gyula Lajos ev. ref. 17 napos, Nagy Márton ev. ref. 61 éves, Vitárius Imre ev. ref. 6 napos, Kovács Andrásné róm. kath. 67 éves, Nagy Róza ev. ref. 2 éves, Kocsi Erzsébet Mária ev. ref. 4 napos, Péntek László ev. ref. 45 éves, Darvas Sámuel izr. 57 éves, Kiss Gábor róm. kath. 19 hón., Kaszás László ev. ref. 2 éves, Reizinger Ignác róm. kath. 78 éves.

— **Hittanszaki Segítő Egylet.** Tegnap délután volt a kollégiumi H. S. E. alakuló gyűlése. A gyűlésen az egylet nagy számu tagjai mind jelen voltak Lovag Csiky Lajos theologiai dékán nyitotta meg a gyűlést szép beszéddel, amelyben a könyörületességét és az adakozást kötötte az ifjúság lelkeire és tette kötelességeikké. Ezután a tisztviselőket választották meg. Elnök lett Papp László, főisk. szenior; alelnök: Miszti Mihály 4 th; pénztárnok: Jóljárt István 4. th. Az ülést lovag Csiky beszédével ért véget.

— **Elmaradt befizető nap.** A pincér betegséggel egyet elmagasztalása közli, hogy a hétfői befizetések elmaradnak. A betegséggel pénztár választmánya ma vasárnap délután Richer Károly elnöke alatt ülést tart.

— **Verekedő bérkocsisok.** Többen panaszt tettek a mai nap folyamán vagy 6—8 bérkocsis ellen, kik tegnap délután a vasuti állomáson óriási botrányt csaptak, úgy, hogy a járókelők nem tudtak tovább haladni. A rendőrség a duhaj bérkocsisokat szigorúan megbünteti.

— **x LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképanyaggyártási műterme **Piac-utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kávéházban.**

— **x Alföldy Károly** tánciskolájában az őszi tanfolyam szeptember hó 11-én kezdődik. Beiratásokat elfogad lakásán Péterfia utca 2. szám.

— **x Kölcsonkönyvtár.** Csáthy Ferenc városunk jóhírnevű könyvkereskedője ajánlja 10000 kötetből álló magyar és német kölcsonkönyvtárát a jelen őszi és téli évadra városunk olvasóközönségének szives figyelmébe. Bővebb felvilágosítást nyújt a kölcsonkönyvtár jegyzéke.

— **x A valódi hirneves Málnási Siculai** székely gyógyforrás viz kapható Debrecenben. Vezérképviselő: Trigárszky Emil úrnok, főraktár: Komlóssy Lajosnál és kapható minden fűszerüzletben.

— **x Tankönyvek** kiváló erős tábla, lemeztől fűzéssel jutányos árban köttetnek Antalffy Ferenc könyvkötészetében, **Piac-u 31. a., a városházzal szemben.**

— **x Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy toboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca **Arany-egyesület** gyógyszerészertár.

— **x Diákok részére** legújabb vad kalapok és sapkák kitűnő szabásu ingek gallérok és kényes, elegáns nyakkendők zsebkezdők és harisnyák olesó szabott árban kaphatók **Fekete Jakab uri divat üzletében Főtéren.**

— **x Hölgyek** tanácsot és segítyt nyernek, szülés esetén felvétetnek a legnagyobb titoktartás mellett egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Cim a kiadóban.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

Állatorvosok Debrecenben.

— szept. 9.

(Saját tudósítónktól.) A Budapestten tartott nemzetközi állatorvosi kongresszusnak mintegy 50 tagból álló kiránduló csapata tegnap este érkezett Debrecenbe. Mint minden ilyen alkalommal úgy tegnap is több százra tehető közönség jelent meg a pályaudvaron és annak környékén.

A város képviselőtársaságában Király Gyula gazdasági tanácsos, h. polgármester jelent meg a gazdasági egyesület nevében Rácz Lajos titkár.

A budapesti gyorsvonat portban 347 órakor rohogott be a pályaudvarra. Néhány perc s a vonat végére akasztott két másodosztályú és egy első osztályú kocsiból fűgén szállottak le a kiránduló állatorvosok. Debrecen vendégei az első osztályú váróteremben gyülekeztek össze.

Itt Király Gyula tanácsnok rövid, de lelkes beszéddel üdvözölte az állatorvosokat, Kívánván nekik, hogy a legmagyarabb város vendégszeretettel élvezzék, találják jól magukat.

A beszédre Dr. *Malkmuss* hannoveri tanár válaszolt németül. A szívélyes fogadtatást megköszönve, kijelentette, hogy ez a kised csapat azért jött Debrecenbe, hogy az egész világon híres város derék népének szeretetéről közvetlen benyomást szerezzen s végül azon óhajának adott kifejezést, hogy az itt tartózkodás kevés ideje bizonyára kellemes emlékként fog élni az egész társaság szívében.

A beszédet megtapsolták. A vendégek ezután a kis vasut külön vonatára ültek fel, a mely a Bika szállóig vitte őket.

Az állatorvosok este társas vacsorára gyűltek össze. Reggel 5 órakor a Hortobágyra utaznak, a hol a nagy pusztán minden látnivalóját megszemlélük.

A csárdában délután ebéd lesz, a melynek végeztével ismét vonatra ülnek s visszautaznak Debrecenbe.

Hétfőn a debreceni gazdasági tanintézetet és vágóhidat tekintik meg.

AVIRATOK.

Norvégia ország nem békül.

Krisztiania, szeptember 9. A svéd és Norvégország között válságossá vált helyzet ma fordulóhoz ért. Norvégia nem hajlandó a békés megoldásra.

Az olaszországi földrengés.

Róma, szept. 8. Regio di Calabriában a polgári kórház templomát Szűz Mária-szobra beomlott. Pizzio és Santa Enfómia állomásokat kiürítették, mert beszakadással fenyegettek. Sok hid is veszélyeztetve van. Cosensa vidékén is jelentékeny károkat okozott a földrengés, épp úgy Messzinában is, de hol sem oly nagy kár, mint Calabriában. Emberéletben nem esett kár. Csak néhány sebesülés történt. A földrengés pillanatában az összes nyilvános órák megállottak. A Pelore-fok világító tornya elsötétült, de csakhamar újra megvilágították Sirakuzában és Kataniában is erős földlökéseket éreztek.

A bakui zavargások.

Berlin, szeptember 9. Pétervári távirat jelenti, hogy a bakui zavargások a Nobel-testvérek nafta-részvénytársaságnak 600,000 rubel kárt okoztak. A kár csak kis részben veszi igénybe a társaság biztosítási alapját és így a részvényesek nyugtalaokodására semmi ok nincs.

Elgázolt egyetemi hallgató.

Budapest, szeptember 9. A villamos vasut ma délután a Muzeum köruton elgázolta Asbóth János egyetemi hallgatót. Asbóth szörnyen halt.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 9.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Tartott irányzat mellett 60,000 métermazsa került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek közül tengeri nyugodt, rozs bágyadtabb, zab nyugodt, árpa szilárd. Idő: meleg.

Buza októberre	15 82—84.
„ áprilire	16 50—52.
Rosa októberre	12 84—86.
„ áprilire	13 54—56.
Zab októberre	11 96—98.
„ áprilire	12 52—54.
Tengeri szeptemberre	13 22—24.

Szerkesztői-posta.

Dezső. Talán már meg is előztük azt az óhaját, hogy lapunkban rendezzük be a szerkesztői posta rovatát, a melyben ha nem is közérdekű, de mindenesetre érdekes kérdésekről beszélgetünk azzal, a ki kérdéssel hozzánk fordul. Magánügyeket, családi perpatvarok tárgyalását kizárjuk a rovat keretéből s általában csakis arról beszélünk, a mi a kérdezőt egyénileg érdekli ugyan, a megbeszélés azonban az olvasót sem unatja. — Ön éppen ilyen alkalmat nyújt nekünk. Azt kérde tőlünk, hogy megengedhető-e az, hogy tisztességes nő nyilvános helyen szivarozzanak? A megengedhető szó vezesse önt a szükséges felelethez. Az apa, a férj, a nőlegény dolga, hogy megengedik-e a hölgyeknek ezt a mulatságot, a mely — hála is ennek — a külföldön van inkább elterjedve, mint hazánkban. Nálunk inkább ekszkuzív körökben terjedt el ez a szokás, a mivel az előkelő hölgyek akarják magukat más halandóktól megkülönböztetni. Mások feltűnési viselkedésből cselekszik és kivált olyan nők, a kik különben sem szoktak arra nézve engedelmet kérni, hogy mit tegyenek és mit nem. A magunk részéről szintén el ezük a nők szivarozását, csak arra kérnők őket, mondanának le a csókról, mert a dohány és füst ízű csókot legfeljebb a faluvégi cigányok tartják föltöbb keleteseznek.

Nyilt-tér.

Ki a gyomrát szereti,
igyék reggel egy pohár melegített
Rohitsi-Styria vizet.
Rendes használata által az ét-
vágy elősegítetik.
Kapható:
Hoffman Józsefnél
Budapest, Báthory-u. 8 sz.

Tudomásul!

A Debreczeni Erőtakarmánygyár részv. társ. a n. é. gazda közönség tudomására hozza, hogy üzemét — a „Margit“ fürdőben épülő gyár telepén f. évi október hó 1-én — megkezdi.

Az igazgatóság.

SZTRAKA-féle
tannin-csokoládé
kötő hatású kis
gyermeknek és felnőt-
tek hasmenése ellen
Egy dób ára 40 fill.
Kapható minden
gyógyszertár-
ban.

Iskolás fiúk és leányok részére

ajánlunk:

Fehérneműeket,
Paplanok,
Matracok,
Flanell takarók,
Zsebkendők,
Nyakkendőket.

Óriási választékban

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Legjobb bajuszpedró a híres
DEBRECENI

„CIVIS“ bajuszpedró

mely nem tép, de jól összetartja és nőtteti
a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

„Ursus“

a legtökéletesebb vasgerenda szerkezetű szabadalmazott borsajtó. Felső nyomással, a törköly egy darabban vehető le, a must vasrészekkel nem érintkeznek s így a bor megfeketedése kizárva. Legmagasabb nyomképesség. Hóni gyártmány.

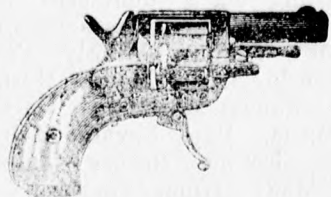
Budweisz-i és hóni gyártmányu porcellán, valamint meidinger löpöny és öntöttvaskályhák, minden szerkezetű vas és porcellán-burkolatu konyhák.

Vadászfegyverek és felszerelések revolverek, hüvelyek. Lőpor áruda Ujdonság! Browning rendszerű ismétlő fegyver 1903. minta.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20—27.

11586—1905.

Arlejtési hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város által a cs és kir. lovasági laktanya telepén létesítendő pótraktár kibővítésénél teljesítendő építési munkák bizt. siálására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az előállítandó munkák a következő összegekkel vannak előirányozva:

Föld kőműves, burkoló és elhelyező munka	2147.07
Ácsmunka	727.62
Bádgos munka	158.20
Asztalos munka	77.00
Lakatos munka	963.10
Mázoló munka	99.70
Üveges	30.24
Összesen kor.	4202.93

azaz: Négyezerkettőszázkettő korona 93 fillér
Ajánlatok tehetőek az egyes munkanevekre vagy az összes munkákra.

A versenytárgyaláson részt vehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos vagy vállalkozó.

Minden ajánlattevő köteles a pályázat tárgyát képező munkák előirányzati összegének megfelelő 5%-os bánatpénzt, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a városi házipénztárnál a folyó **1905. szept. 19 napjának d. u 5 órájáig** letenni és az arról szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény számmal és betűvel olvashatóan tisztán kiirandó és ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni hogy a terveket, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok **1905. évi szept. hó 20 napjának d. u. 10 órájáig** a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkezendő ajánlatok ugyanaznap d. e. 11 órakor a városház nagytermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, kellően fell nem szerelt, távirati és utóajánlatok avagy kétséget támasztó kijelentéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A városi Tanács fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok között szabadon választhasson, vagy azok mellőzéseével a munkák biztosítására más uton intézkedhessenek.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontásától számítandó 60 napi időtartam leteletéig kötelezettségben marad. — A tervek, költségelőirányzat, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban (Simonffi-u. 2/b. II. em. 12 ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debrecen, 1905. szept. hó 4-én.

A városi tanács.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899
Arany érem
Budapest 1899
Arany érem
Pozsony 1902

hydraulikus sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust a nagy üzem számára, kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézi hajtásra Herculesnyomó-szerkezettel fa vagy vastányérral. Gyümölcs- és

szőlő-örloket, boggyózógépeket Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mintekülönlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és Ta., BÉCS, II.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.—Megrendelések idejekorán kéretnek.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-konócs keménypadló számára.
Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

Rózsa Lajos kistemplombazár.

A Nagy Magyar Alföld legnagyobb

Női és leány felöltő áruházába

őszi és téli felöltő ujdonságok megérkeztek.

Nagy választékban, meglepő olcsó árak!

RÓZSA LAJOS

DEBRECEN, kistemplombazár.

Rózsa Lajos kistemplombazár.

Rózsa Lajos kistemplombazár.

Ingyen ad Budapesti Koronás Aruház Ingyen ad
Debrecen, Piac-utca 7. (Vecsey-palota)

minden vevőnek egy pontosan járó schvájci asztali órát minden vevőnek

a ki 20 korona értékű árut vásárol. A vásárlás részletekben is eszközölhető. Aruházam a fővárosi áruházak mintájára van berendezve, a hol minden kapható.

Az 50 filléres osztályban. E héten. Az 50 filléres osztályban

Leányöv, kiegészítők, pénztárcák bőrből	25 kr.	Ruha tartó, nickelből, nadrágszorítóval	25 kr.	3 oldalú toalette tükör, diszes festéssel	25 kr.
Ruha- és hajkefe legjobb minőségűből	25 "	50 db. finom levelpapír, diszes dobozban	25 "	Felszolgáló gyümölcs-tál, nickel fogóval	25 "
Tentatartók majolikából vagy fémből	25 "	Levelezőlap és fénykép-album, diszes kötésben	25 "	Iskolatáska bőratánzat, erős szegélylyel	25 "
Írómappa, levélpapírral felszerelve, igen diszes	25 "	3 db. fényező-, sár és kenő-kefe	25 "	Tolltartók zárral, kemény fából, diszes	25 "
1 pár acél evőeszköz, penge és nyél egy drbból	25 "	3 doboz sevrő- vagy boxbőr kenőcs	25 "	Gyertya- vagy gyufatartók zománcozott fémből	25 "

Törpék, szobrok, háztartási cikkek, iskolai szerek, játékaruk és ajándéktárgyak nagy választékban 1 koronától. Szmirna ágyeló és fali szőnyeg rojttal keleti mintával, mindkét oldalon egyforma 1 korona.

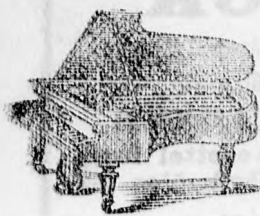
Női, vagy férfi nyers-selyem ernyők, nagyon tartós, esinos fogóval, selyem bojttal . . . . . 1 frt. 95 kr.

Mahagóni utánzat, vagy majolika diszasztalka 2 korona.

Aruházam egész napon át nyitva, megtekinthető vásárlási kényszer nélkül.

Az asztali óra-jegyre azonban csak azok tarthatnak igényt, kiknek első részletvásárlása a 10 koronát meghaladja. **SCHÖN MÁRKUS.**

ÉKSZER KÜLÖNLEGESSÉGEK

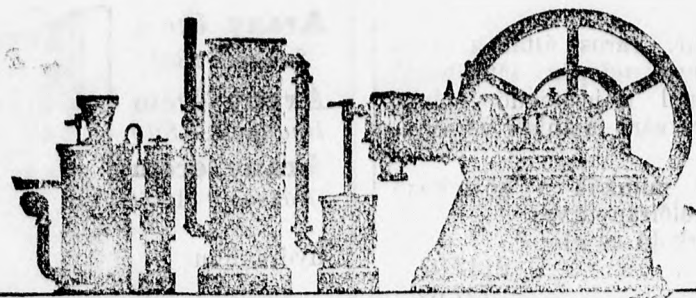
Zongorák,
Pianók,
Harmonikumok és
Cimbalmok

a legnagyobb választékban

részlet fizetésre is kaphatók

Schmidt S.

Zongora és zenemű raktárában.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin és petroleum-motorok és locomoblok, szilvő-gáz-motortelepek
2-3 fül. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Ékszer különlegességek

K I Z A R O L A G

Halász Nandor ékszerésznél kaphatók,

DEBRECEN Piac-utca 24 szám.

Fehérlő szálló épületében.

LEOPOLD GYULA

MINDEN KÖLGY ELŐNYE

szépség és a méltó meg-
szólalás és elegánsan ruházott
saját érdekében

szépség és a méltó meg-
szólalás és elegánsan ruházott
saját érdekében

szépség és a méltó meg-
szólalás és elegánsan ruházott
saját érdekében

WIENER MODERN UNION

Bécs, I., Schottengasse 18

KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más
kínai borokkal. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Egy üveg ára 2-3 kor. Nagy üveg 4 kor. — Kapható gyógytárakban.

Császárfürdő

Elsőrangú kén- és szulfid-
fürdő. Legmodernebb
kő és kőzet-
szulfid-
fürdő. —
Kapható gyógytárakban.

BUDAPESTEN.

180 kényelmes lakosztállyal.
A legzöldebb kezelés.

SZIMON ISTVÁN FÉLE

GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ

MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegek

W. WIEN, I., Bernauerstr. 12.

Ön nagyon idősnek látszik?

Fesse haját a **CZERNY-féle**

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL.

PLATSCHEK VILMOS

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

SMITH PREMIER

AVILÁG LEGJOBB IRÓGEPE

SMITH PREMIER N°5

hepes árjegyzék ingyen.

BALASSA FÉLE UGORKATE

BALASSA KORNÉL

KATZER

Budapest, O-utca 42, 44 (sa-
ját ház), 45, 46, és Uj-utca 43.

KISS SZERENCSEJE

NAGY

KISS-FÉLE

KISS-KAROLY-TÁRSAS

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatot szerint megbízható gyógy-
hatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélsátona hurutos bántalmainál, egy-
szintén a húgy és ivarszervek hurutos és véréngedő bántalmainál is. Jó hatást gyakorol
továbbá a belek atoniájára és a hasi vérbőségéből eredő májbetegségekre. A „Siculia”-forrás
belső használatának fürdészel való egyesítése oszlato hatást fejt ki a női medencze szervek
idült izmáimájánál. A tüdőgümőkór kezdetleges esetében, valamint a gümős-görvélyes
nyírkümirigy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célszerű segédeszközt képez az elhi-
zás és idült kőszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán
számot tarthat az orvosok figyelmére

Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes,
egyetemi tanár, főrendbírái tag, a M. Tud. Akad. tagja, stb. etc.

Székelyi a kőszvényes „SICULIA” természetes szénásványosított gyár a MÁLNÁSFÖRDŐN Háromszék
v. C. C. SICULIA, Málnásfürdő. Főraktár: Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.

Kérjék a SICULIA névre figyelműt!

Szénásványosított

Árpád

RAJZ-ESZKÖZ

az összes közép-
iskolákban a legjobban be-
-vált

MAGYAR KÖRZÖ

MINDENÜTT KAPHATÓ.